

Ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Άσκηση των Δικαιωμάτων του Παιδιού (Κυρωτικός) Νόμος του 2005 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 23(ΙΙΙ) του 2005

**ΝΟΜΟΣ ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ**

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Άσκηση των Δικαιωμάτων του Παιδιού (Κυρωτικός) Νόμος του 2005. Συνοπτικός Τίτλος.

2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια- Ερμηνεία.

«Σύμβαση» σημαίνει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Άσκηση των Δικαιωμάτων του Παιδιού, που υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης στο Στρασβούργο, στις 25 Ιανουαρίου 1996, και η οποία υπεγράφη από την Κυπριακή Δημοκρατία στις 4 Σεπτεμβρίου 2002, κατόπιν σχετικής Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου με Αρ. 56.045 και ημερομηνία 11.7.2002.

3. Με τον παρόντα Νόμο κυρώνεται η Σύμβαση, της οποίας το αυθεντικό κείμενο στην Αγγλική εκτίθεται στο Μέρος Ι του Πίνακα και σε Ελληνική μετάφραση στο Μέρος ΙΙ του Πίνακα αυτού: Κύρωση της Σύμβασης. Πίνακας. Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ.

Νοείται ότι σε περίπτωση αντίφασης μεταξύ του κειμένου του Μέρους Ι και εκείνου του Μέρους ΙΙ του Πίνακα, θα υπερισχύει το κείμενο που εκτίθεται στο Μέρος Ι αυτού.

ΠΙΝΑΚΑΣ
(Άρθρο 3)

ΜΕΡΟΣ ΙEUROPEAN CONVENTION ON THE
EXERCISE OF CHILDREN'S RIGHTS

Preamble

The member States of the Council of Europe and the other States signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve greater unity between its members;

Having regard to the United Nations Convention on the rights of the child and in particular Article 4 which requires States Parties to undertake all appropriate legislative, administrative and other measures for the implementation of the rights recognised in the said Convention;

Noting the contents of Recommendation 1121 (1990) of the Parliamentary Assembly on the rights of the child;

Convinced that the rights and best interests of children should be promoted and to that end children should have the opportunity to exercise their rights, in particular in family proceedings affecting them;

Recognising that children should be provided with relevant information to enable such rights and best interests to be promoted and that due weight should be given to the views of children;

Recognising the importance of the parental role in protecting and promoting the rights and best interests of children and considering that, where necessary, States should also engage in such protection and promotion;

Considering, however, that in the event of conflict it is desirable for families to try to reach agreement before bringing the matter before a judicial authority,

Have agreed as follows:

Chapter I - Scope and object of the Convention and definitions

Article 1 - Scope and object of the Convention

- 1 This Convention shall apply to children who have not reached the age of 18 years.
- 2 The object of the present Convention is, in the best interests of children, to promote their rights, to grant them procedural rights and to facilitate the exercise of these rights by ensuring that children are, themselves or through other persons or bodies, informed and allowed to participate in proceedings affecting them before a judicial authority.
- 3 For the purposes of this Convention proceedings before a judicial authority affecting children are family proceedings, in particular those involving the exercise of parental responsibilities such as residence and access to children.

- 4 Every State shall, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, specify at least three categories of family cases before a judicial authority to which this Convention is to apply.
- 5 Any Party may, by further declaration, specify additional categories of family cases to which this Convention is to apply or provide information concerning the application of Article 5, paragraph 2 of Article 9, paragraph 2 of Article 10 and Article 11.
- 6 Nothing in this Convention shall prevent Parties from applying rules more favourable to the promotion and the exercise of children's rights.

Article 2 - Definitions

For the purposes of this Convention:

- a the term "judicial authority" means a court or an administrative authority having equivalent powers;
- b the term "holders of parental responsibilities" means parents and other persons or bodies entitled to exercise some or all parental responsibilities;
- c the term "representative" means a person, such as a lawyer, or a body appointed to act before a judicial authority on behalf of a child;
- d the term "relevant information" means information which is appropriate to the age and understanding of the child, and which will be given to enable the child to exercise his or her rights fully unless the provision of such information were contrary to the welfare of the child.

Chapter II - Procedural measures to promote the exercise of children's rights

A. Procedural rights of a child

Article 3 - Right to be informed and to express his or her views in proceedings

A child considered by internal law as having sufficient understanding, in the case of proceedings before a judicial authority affecting him or her, shall be granted, and shall be entitled to request, the following rights:

- a to receive all relevant information;
- b to be consulted and express his or her views;
- c to be informed of the possible consequences of compliance with these views and the possible consequences of any decision.

Article 4 - Right to apply for the appointment of a special representative

- 1 Subject to Article 9, the child shall have the right to apply, in person or through other persons or bodies, for a special representative in proceedings before a judicial authority affecting the child where internal law precludes the holders of parental responsibilities from representing the child as a result of a conflict of interest with the latter.

- 2 States are free to limit the right in paragraph 1 to children who are considered by internal law to have sufficient understanding.

Article 5 - Other possible procedural rights

Parties shall consider granting children additional procedural rights in relation to proceedings before a judicial authority affecting them, in particular:

- a the right to apply to be assisted by an appropriate person of their choice in order to help them express their views;
- b the right to apply themselves, or through other persons or bodies, for the appointment of a separate representative, in appropriate cases a lawyer;
- c the right to appoint their own representative;
- d the right to exercise some or all of the rights of parties to such proceedings.

B. Role of judicial authorities

Article 6 - Decision-making process

In proceedings affecting a child, the judicial authority, before taking a decision, shall:

- a consider whether it has sufficient information at its disposal in order to take a decision in the best interests of the child and, where necessary, it shall obtain further information, in particular from the holders of parental responsibilities;
- b in a case where the child is considered by internal law as having sufficient understanding:
 - ensure that the child has received all relevant information;
 - consult the child in person in appropriate cases, if necessary privately, itself or through other persons or bodies, in a manner appropriate to his or her understanding, unless this would be manifestly contrary to the best interests of the child;
 - allow the child to express his or her views;
- c give due weight to the views expressed by the child.

Article 7 - Duty to act speedily

In proceedings affecting a child the judicial authority shall act speedily to avoid any unnecessary delay and procedures shall be available to ensure that its decisions are rapidly enforced. In urgent cases the judicial authority shall have the power, where appropriate, to take decisions which are immediately enforceable.

Article 8 - Acting on own motion

In proceedings affecting a child the judicial authority shall have the power to act on its own motion in cases determined by internal law where the welfare of a child is in serious danger.

Article 9 – Appointment of a representative

- 1 In proceedings affecting a child where, by internal law, the holders of parental responsibilities are precluded from representing the child as a result of a conflict of interest between them and the child, the judicial authority shall have the power to appoint a special representative for the child in those proceedings.
- 2 Parties shall consider providing that, in proceedings affecting a child, the judicial authority shall have the power to appoint a separate representative, in appropriate cases a lawyer, to represent the child.

C. Role of representatives

Article 10

- 1 In the case of proceedings before a judicial authority affecting a child the representative shall, unless this would be manifestly contrary to the best interests of the child:
 - a provide all relevant information to the child, if the child is considered by internal law as having sufficient understanding;
 - b provide explanations to the child if the child is considered by internal law as having sufficient understanding, concerning the possible consequences of compliance with his or her views and the possible consequences of any action by the representative;
 - c determine the views of the child and present these views to the judicial authority.
- 2 Parties shall consider extending the provisions of paragraph 1 to the holders of parental responsibilities.

D. Extension of certain provisions

Article 11

Parties shall consider extending the provisions of Articles 3, 4 and 9 to proceedings affecting children before other bodies and to matters affecting children which are not the subject of proceedings.

E. National bodies

Article 12

- 1 Parties shall encourage, through bodies which perform, *inter alia*, the functions set out in paragraph 2, the promotion and the exercise of children's rights.
- 2 The functions are as follows:
 - a to make proposals to strengthen the law relating to the exercise of children's rights;
 - b to give opinions concerning draft legislation relating to the exercise of children's rights;
 - c to provide general information concerning the exercise of children's rights to the media, the public and persons and bodies dealing with questions relating to children;
 - d to seek the views of children and provide them with relevant information.

F. Other matters

Article 13 – Mediation or other processes to resolve disputes

In order to prevent or resolve disputes or to avoid proceedings before a judicial authority affecting children, Parties shall encourage the provision of mediation or other processes to resolve disputes and the use of such processes to reach agreement in appropriate cases to be determined by Parties.

Article 14 – Legal aid and advice

Where internal law provides for legal aid or advice for the representation of children in proceedings before a judicial authority affecting them, such provisions shall apply in relation to the matters covered by Articles 4 and 9.

Article 15 – Relations with other international instruments

This Convention shall not restrict the application of any other international instrument which deals with specific issues arising in the context of the protection of children and families, and to which a Party to this Convention is, or becomes, a Party.

Chapter III – Standing Committee

Article 16 – Establishment and functions of the Standing Committee

- 1 A Standing Committee is set up for the purposes of this Convention.
- 2 The Standing Committee shall keep under review problems relating to this Convention. It may, in particular:
 - a consider any relevant questions concerning the interpretation or implementation of the Convention. The Standing Committee's conclusions concerning the implementation of the Convention may take the form of a recommendation; recommendations shall be adopted by a three-quarters majority of the votes cast;
 - b propose amendments to the Convention and examine those proposed in accordance with Article 20;
 - c provide advice and assistance to the national bodies having the functions under paragraph 2 of Article 12 and promote international co-operation between them.

Article 17 – Composition

- 1 Each Party may be represented on the Standing Committee by one or more delegates. Each Party shall have one vote.
- 2 Any State referred to in Article 21, which is not a Party to this Convention, may be represented in the Standing Committee by an observer. The same applies to any other State or to the European Community after having been invited to accede to the Convention in accordance with the provisions of Article 22.
- 3 Unless a Party has informed the Secretary General of its objection, at least one month before the meeting, the Standing Committee may invite the following to attend as observers at all its meetings or at one meeting or part of a meeting:

- any State not referred to in paragraph 2 above;
 - the United Nations Committee on the Rights of the Child;
 - the European Community;
 - any international governmental body;
 - any international non-governmental body with one or more functions mentioned under paragraph 2 of Article 12;
 - any national governmental or non-governmental body with one or more functions mentioned under paragraph 2 of Article 12.
- 4 The Standing Committee may exchange information with relevant organisations dealing with the exercise of children's rights.

Article 18 - Meetings

- 1 At the end of the third year following the date of entry into force of this Convention and, on his or her own initiative, at any time after this date, the Secretary General of the Council of Europe shall invite the Standing Committee to meet.
- 2 Decisions may only be taken in the Standing Committee if at least one-half of the Parties are present.
- 3 Subject to Articles 16 and 20 the decisions of the Standing Committee shall be taken by a majority of the members present.
- 4 Subject to the provisions of this Convention the Standing Committee shall draw up its own rules of procedure and the rules of procedure of any working party it may set up to carry out all appropriate tasks under the Convention.

Article 19 - Reports of the Standing Committee

After each meeting, the Standing Committee shall forward to the Parties and the Committee of Ministers of the Council of Europe a report on its discussions and any decisions taken.

Chapter IV - Amendments to the Convention

Article 20

- 1 Any amendment to the articles of this Convention proposed by a Party or the Standing Committee shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by him or her, at least two months before the next meeting of the Standing Committee, to the member States of the Council of Europe, any signatory, any Party, any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 21 and any State or the European Community invited to accede to it in accordance with the provisions of Article 22.
- 2 Any amendment proposed in accordance with the provisions of the preceding paragraph shall be examined by the Standing Committee which shall submit the text adopted by a three-quarters majority of the votes cast to the Committee of Ministers for approval. After its approval, this text shall be forwarded to the Parties for acceptance.
- 3 Any amendment shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which all Parties have informed the Secretary General that they have accepted it.

Chapter V - Final clauses**Article 21 - Signature, ratification and entry into force**

- 1 This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe and the non-member States which have participated in its elaboration.
- 2 This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.
- 3 This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which three States, including at least two member States of the Council of Europe, have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of the preceding paragraph.
- 4 In respect of any signatory which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 22 - Non-member States and the European Community

- 1 After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may, on its own initiative or following a proposal from the Standing Committee and after consultation of the Parties, invite any non-member State of the Council of Europe, which has not participated in the elaboration of the Convention, as well as the European Community to accede to this Convention by a decision taken by the majority provided for in Article 20, sub-paragraph d of the Statute of the Council of Europe, and by the unanimous vote of the representatives of the contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers.
- 2 In respect of any acceding State or the European Community, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 23 - Territorial application

- 1 Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.
- 2 Any Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings. In respect of such territory the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

- 3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 24 - Reservations

No reservation may be made to the Convention.

Article 25 - Denunciation

- 1 Any Party may at any time denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.
- 2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of notification by the Secretary General.

Article 26 - Notifications

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council, any signatory, any Party and any other State or the European Community which has been invited to accede to this Convention of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 21 or 22;
- d any amendment adopted in accordance with Article 20 and the date on which such an amendment enters into force;
- e any declaration made under the provisions of Articles 1 and 23;
- f any denunciation made in pursuance of the provisions of Article 25;
- g any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Strasbourg, the 25th January 1996, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, to the European Community and to any State invited to accede to this Convention.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ**ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ****Προοίμιο**

Τα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και τα άλλα κράτη που έχουν υπογράψει την παρούσα Σύμβαση,1

Θεωρώντας ότι ο στόχος του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι να επιτύχει μεγαλύτερη ενότητα μεταξύ των μελών του,

Έχοντας υπ' όψη τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού και ιδιαίτερα το Άρθρο 4, το οποίο απαιτεί από τα Κράτη-μέρη να λάβουν όλα τα κατάλληλα νομοθετικά, διοικητικά και άλλα μέτρα για την εφαρμογή των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στην εν λόγω Σύμβαση,

Σημειώνοντας το περιεχόμενο της Σύστασης 1121 (1990) της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης για τα δικαιώματα του παιδιού,

Πεπαισμένοι ότι τα δικαιώματα και το υπέρτατο συμφέρον των παιδιών πρέπει να προωθηθεί και προς τούτο, τα παιδιά πρέπει να έχουν την ευκαιρία να ασκούν τα δικαιώματά τους, ιδιαίτερα σε οικογενειακές διαδικασίες που τα επηρεάζουν,

Αναγνωρίζοντας ότι τα παιδιά πρέπει να τυγχάνουν σχετικής πληροφόρησης ώστε να καταστεί δυνατή η προώθηση τέτοιων δικαιωμάτων και υπέρτατων συμφερόντων και ότι το απαιτούμενο βάρος πρέπει να δίδεται στις απόψεις των παιδιών,

Αναγνωρίζοντας τη σημασία του ρόλου των γονέων, στην προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των παιδιών και θεωρώντας ότι, όπου είναι αναγκαίο, τα Κράτη θα πρέπει επίσης να εμπλέκονται σε τέτοια προστασία και προώθηση,

Θεωρώντας, εντούτοις, ότι στην περίπτωση σύγκρουσης είναι επιθυμητό για τις οικογένειες, να προσπαθήσουν να φθάσουν σε συμφωνία πριν να φέρουν το θέμα ενώπιον δικαστικής αρχής,

Έχουν αποφασίσει ως ακολούθως:

Κεφάλαιο Ι – Πεδίο Εφαρμογής και σκοπός της Σύμβασης και ορισμοί

Άρθρο 1 – Πεδίο Εφαρμογής και σκοπός της Σύμβασης

1. Η παρούσα Σύμβαση εφαρμόζεται σε παιδιά που δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους.
2. Ο σκοπός της παρούσας Σύμβασης είναι, προς το υπέρτατο συμφέρον των παιδιών, η προώθηση των δικαιωμάτων τους, η παροχή σε αυτά διαδικαστικών δικαιωμάτων και η διευκόλυνση στην άσκηση των δικαιωμάτων αυτών, διασφαλίζοντας ότι τα παιδιά είναι, τα ίδια ή μέσω άλλων προσώπων ή Σωμάτων, ενημερωμένα και τους επιτρέπεται να συμμετέχουν σε διαδικασίες που τα επηρεάζουν ενώπιον δικαστικής αρχής.
3. Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης, διαδικασίες ενώπιον δικαστικής αρχής που επηρεάζουν τα παιδιά είναι οικογενειακές διαδικασίες, ιδιαίτερα αυτές που αφορούν την άσκηση των γονικών ευθυνών, όπως είναι ο τόπος διαμονής και η πρόσβαση στα παιδιά.
4. Κάθε Κράτος οφείλει, κατά το χρόνο της υπογραφής ή όταν καταθέτει την πράξη επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, με δήλωση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να καθορίσει τρεις τουλάχιστον κατηγορίες οικογενειακών υποθέσεων ενώπιον δικαστικής αρχής στις οποίες η παρούσα Σύμβαση θα εφαρμόζεται.

5. Οποιοδήποτε μέρος δύναται, με επιπρόσθετη δήλωση, να καθορίσει επιπρόσθετες κατηγορίες οικογενειακών υποθέσεων στις οποίες η παρούσα Σύμβαση θα εφαρμόζεται ή να παρέχει πληροφορίες αναφορικά με την εφαρμογή του Άρθρου 5 παράγραφος 2, του Άρθρου 9, παράγραφος 2, του Άρθρου 10 και του Άρθρου 11.
6. Τίποτα στην παρούσα Σύμβαση, θα εμποδίζει τα Μέρη να εφαρμόζουν κανόνες πιο ευνοϊκούς για την προώθηση και την άσκηση των δικαιωμάτων των παιδιών.

Άρθρο 2 – Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης:

(α)	ο όρος «δικαστική αρχή» σημαίνει δικαστήριο ή διοικητική αρχή που έχει ισότιμες εξουσίες
(β)	ο όρος «έχοντες γονικές ευθύνες» σημαίνει γονείς και άλλα πρόσωπα ή σώματα, που έχουν το δικαίωμα να ασκούν ορισμένες ή όλες τις γονικές ευθύνες
(γ)	ο όρος «αντιπρόσωπος» σημαίνει πρόσωπο, όπως δικηγόρος ή σώμα, που έχει διορισθεί να ενεργεί ενώπιον δικαστικής αρχής για λογαριασμό παιδιού
(δ)	ο όρος «σχετικές πληροφορίες» σημαίνει πληροφορίες, οι οποίες είναι κατάλληλες για την ηλικία και την αντίληψη του παιδιού και οι οποίες δίδονται για να διευκολύνουν το παιδί να ασκήσει πλήρως τα δικαιώματά του, εκτός αν η παροχή τέτοιων πληροφοριών είναι αντίθετη με την ευημερία του παιδιού.

Κεφάλαιο II – Διαδικαστικά μέτρα για την προώθηση της άσκησης των δικαιωμάτων των παιδιών

A. Διαδικαστικά δικαιώματα του παιδιού

Άρθρο 3 – Δικαίωμα να πληροφορείται και να εκφράζει τις απόψεις του σε διαδικασίες

Σε Παιδί που θεωρείται από την εσωτερική νομοθεσία ότι έχει επαρκή αντίληψη, σε περίπτωση διαδικασιών ενώπιον δικαστικής αρχής που το επηρεάζει, παρέχονται και δικαιούται να ζητήσει τα ακόλουθα δικαιώματα:

(α)	να λαμβάνει όλες τις σχετικές πληροφορίες
(β)	να το συμβουλευόταν και να εκφράζει τις απόψεις του
(γ)	να ενημερώνεται για τις πιθανές συνέπειες συμμόρφωσης με τις απόψεις αυτές και τις πιθανές συνέπειες οποιασδήποτε απόφασης.

Άρθρο 4 – Δικαίωμα να υποβάλλει αίτηση για τον διορισμό ειδικού αντιπροσώπου

1. Τηρουμένου του Άρθρου 9, το παιδί θα έχει το δικαίωμα να αιτείται, αυτοπροσώπως ή μέσω άλλων προσώπων ή σωμάτων, για ειδικό αντιπρόσωπο, σε διαδικασίες ενώπιον δικαστικής αρχής που επηρεάζουν το παιδί, όπου το εσωτερικό δίκαιο αποκλείει τους έχοντες γονικές ευθύνες να αντιπροσωπεύουν το παιδί, ως αποτέλεσμα σύγκρουσης συμφερόντων με το τελευταίο.
2. Τα Κράτη είναι ελεύθερα να περιορίσουν το δικαίωμα της παραγράφου 1, σε παιδιά που θεωρούνται από το εσωτερικό δίκαιο ότι έχουν επαρκή αντίληψη.

Άρθρο 5 – Άλλα πιθανά διαδικαστικά δικαιώματα

Τα Κράτη εξετάζουν την παροχή στα παιδιά επιπρόσθετων διαδικαστικών δικαιωμάτων, σε σχέση με διαδικασίες ενώπιον δικαστικής αρχής που τα επηρεάζουν, ιδιαίτερα:

(α)	το δικαίωμα να αιτούνται βοήθεια από κατάλληλο πρόσωπο της επιλογής τους, προκειμένου να τα βοηθήσει να εκφράσουν τις απόψεις τους
(β)	το δικαίωμα να αιτούνται αυτοπροσώπως ή μέσω άλλων προσώπων ή σωμάτων, για διορισμό ξεχωριστού αντιπροσώπου, στις κατάλληλες περιπτώσεις δικηγόρου
(γ)	το δικαίωμα να διορίσουν δικό τους αντιπρόσωπο
(δ)	το δικαίωμα να ασκούν ορισμένα ή όλα τα δικαιώματα των μερών σε τέτοιες διαδικασίες.

B. Ρόλος των δικαστικών αρχών

Άρθρο 6 – Διαδικασία λήψης αποφάσεως

Σε διαδικασίες που επηρεάζουν παιδί, η δικαστική αρχή προτού λάβει απόφαση οφείλει:

(α)	να μελετά κατά πόσο έχει επαρκείς πληροφορίες στη διάθεση της, προκειμένου να πάρει απόφαση προς το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού, και, όπου είναι αναγκαίο, να λαμβάνει περαιτέρω πληροφορίες, ιδιαίτερα από τους έχοντες γονικές ευθύνες
(β)	σε περίπτωση όπου το παιδί θεωρείται από το εσωτερικό δίκαιο ότι έχει επαρκή αντίληψη:

- να διασφαλίσει ότι το παιδί έχει λάβει όλες τις σχετικές πληροφορίες
- να συμβουλευθεί το παιδί προσωπικά σε κατάλληλες περιπτώσεις, κατ' ιδίαν αν είναι αναγκαίο, το ίδιο ή μέσω άλλων προσώπων ή σωμάτων, κατά τρόπο κατάλληλο για την αντίληψη του, εκτός αν αυτό θα ήταν έκδηλα αντίθετο προς το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού
- να επιτρέψει στο παιδί να εκφράσει τις απόψεις του.

(γ)	να δώσει το απαιτούμενο βάρος στις απόψεις που εξέφρασε το παιδί.
-----	---

Άρθρο 7 – Καθήκον να ενεργήσει ταχέως

Στις διαδικασίες που επηρεάζουν το παιδί, η δικαστική αρχή ενεργεί ταχέως, για να αποφευχθεί οποιαδήποτε αχρείαστη καθυστέρηση και οι διαδικασίες είναι διαθέσιμες για να διασφαλίσουν ότι οι αποφάσεις της επιβάλλονται ταχέως. Σε επείγουσες περιπτώσεις, η δικαστική αρχή έχει εξουσία, όπου είναι κατάλληλο, να λαμβάνει αποφάσεις που είναι άμεσα εκτελεστές.

Άρθρο 8 – Αυτεπάγγελτη ενέργεια

Σε διαδικασίες που επηρεάζουν παιδί, η δικαστική αρχή έχει εξουσία να ενεργεί αυτεπάγγελα, σε υποθέσεις που καθορίζονται από το εσωτερικό δίκαιο όπου η ευημερία του παιδιού είναι σε σοβαρό κίνδυνο.

Άρθρο 9 – Διορισμός Αντιπροσώπου

1. Σε διαδικασίες που επηρεάζουν το παιδί όπου, σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο, οι έχοντες γονικές ευθύνες αποκλείονται από την αντιπροσώπευση του παιδιού, ως αποτέλεσμα σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ αυτών και του παιδιού, η δικαστική αρχή έχει

εξουσία να διορίσει ειδικό αντιπρόσωπο του παιδιού για τις διαδικασίες αυτές.

2. Τα Μέρη θα εξετάσουν, την παροχή σε διαδικασίες που επηρεάζουν το παιδί, εξουσίας στη δικαστική αρχή να διορίσει ξεχωριστό αντιπρόσωπο, σε κατάλληλες περιπτώσεις δικηγόρο, να εκπροσωπή το παιδί.

Γ. Ρόλος των αντιπροσώπων

Άρθρο 10

1. Στις περιπτώσεις διαδικασιών ενώπιον δικαστικής αρχής που επηρεάζουν παιδί, ο αντιπρόσωπος, εκτός αν αυτό θα ήταν έκδηλα αντίθετο προς το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού, οφείλει να-

(α)	παράσχει όλες τις σχετικές πληροφορίες στο παιδί, εάν το παιδί θεωρείται από το εσωτερικό δίκαιο ότι έχει επαρκή αντίληψη·
(β)	παράσχει εξηγήσεις προς στο παιδί, εάν το παιδί θεωρείται από το εσωτερικό δίκαιο ότι έχει επαρκή αντίληψη, αναφορικά με τις πιθανές συνέπειες της συμμόρφωσης με τις απόψεις του και τις πιθανές συνέπειες οποιασδήποτε ενέργειας από τον αντιπρόσωπο·
(γ)	καθορίσει τις απόψεις του παιδιού και παρουσιάσει τις απόψεις αυτές στη δικαστική αρχή.

2. Τα Μέρη εξετάζουν την επέκταση των προνοιών της παραγράφου 1 στους έχοντες γονικές ευθύνες.

Δ. Επέκταση ορισμένων προνοιών

Άρθρο 11

Τα Μέρη εξετάζουν την επέκταση των προνοιών των Άρθρων 3, 4 και 9, σε διαδικασίες που επηρεάζουν τα παιδιά ενώπιον άλλων σωμάτων και σε ζητήματα που επηρεάζουν τα παιδιά τα οποία δεν είναι το αντικείμενο διαδικασιών.

Ε. Εθνικά Σώματα

Άρθρο 12

1. Τα Κράτη θα ενθαρρύνουν μέσω σωμάτων που εκτελούν, μεταξύ άλλων, τις λειτουργίες που παρατίθενται στην παράγραφο 2, την προώθηση και την άσκηση των δικαιωμάτων των παιδιών.
2. Οι λειτουργίες είναι ως ακολούθως:

(α)	να προβαίνουν σε προτάσεις για ενδυνάμωση του δικαίου, σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων των παιδιών
(β)	να εκφράζουν γνώμες, που αφορούν προσχέδια νομοθεσίας, σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων των παιδιών
(γ)	να παρέχουν γενικές πληροφορίες, αναφορικά με την άσκηση των δικαιωμάτων των παιδιών στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, το κοινό, και πρόσωπα και σώματα που ασχολούνται με ερωτήματα σχετικά με παιδιά
(δ)	να αναζητούν τις απόψεις των παιδιών και να τους παρέχουν σχετικές πληροφορίες.

ΣΤ. Άλλα ζητήματα

Άρθρο 13 – Διαμεσολάβηση ή άλλες διαδικασίες για επίλυση διαφορών.

Για να αποτραπούν ή επιλυθούν διαφορές ή για αποφυγή διαδικασιών ενώπιον δικαστικής αρχής που επηρεάζουν παιδιά, τα Μέρη ενθαρρύνουν την παροχή διαμεσολάβησης ή άλλων διαδικασιών για επίλυση διαφορών, και την χρήση τέτοιων διαδικασιών για επίτευξη συμφωνίας, σε κατάλληλες υποθέσεις που θα προσδιορισθούν από τα Μέρη.

Άρθρο 14 – Νομική αρωγή και συμβουλή

Όπου το εσωτερικό δίκαιο προνοεί νομική αρωγή ή συμβουλή για την αντιπροσώπευση παιδιών σε διαδικασίες ενώπιον δικαστικής αρχής που τα επηρεάζουν, τέτοιες διατάξεις θα εφαρμόζονται σχετικά με τα θέματα που καλύπτονται από τα Άρθρα 4 και 9.

Άρθρο 15 – Σχέσεις με άλλες διεθνείς πράξεις

Η παρούσα Σύμβαση δεν περιορίζει την εφαρμογή οποιασδήποτε άλλης διεθνούς πράξης η οποία ασχολείται με ειδικά ζητήματα, που απορρέουν στο πλαίσιο της προστασίας παιδιών και οικογενειών, και στην οποία Μέρος στην παρούσα Σύμβαση είναι ή γίνεται Μέρος.

Κεφάλαιο III – ΜΟΝΙΜΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Άρθρο 16 – Ίδρυση και λειτουργίες της Μόνιμου Επιτροπής

1. Συστήνεται για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης Μόνιμος Επιτροπή.
2. Η Μόνιμος Επιτροπή θα τηρεί υπό αναθεώρηση προβλήματα που σχετίζονται με την παρούσα Σύμβαση. Ειδικότερα μπορεί να:

(α)	εξετάζει οποιαδήποτε σχετικά ερωτήματα που αφορούν την
-----	--

	ερμηνεία ή εφαρμογή της Σύμβασης. Τα συμπεράσματα της Μόνιμου Επιτροπής που αφορούν την εφαρμογή της Σύμβασης μπορούν να πάρουν την μορφή συστάσεως: συστάσεις υιοθετούνται από πλειοψηφία τριών τετάρτων των ψηφισάντων
(β)	προτείνει τροποποιήσεις της Σύμβασης και εξετάζει αυτές που προτείνονται σύμφωνα με το Άρθρο 20
(γ)	παρέχει συμβουλή και βοήθεια σε εθνικά σώματα τα οποία έχουν λειτουργίες δυνάμει της παραγράφου 2 του Άρθρου 12 και προωθεί τη διεθνή συνεργασία μεταξύ αυτών.

Άρθρο 17 – Σύμβαση

1. Κάθε Μέρος μπορεί να εκπροσωπείται στην Μόνιμο Επιτροπή από ένα ή περισσότερους αντιπροσώπους. Κάθε Μέρος θα έχει μία ψήφο.
2. Οποιοδήποτε Κράτος που αναφέρεται στο Άρθρο 21, που δεν είναι Μέρος στην παρούσα Σύμβαση, μπορεί να εκπροσωπείται στη Μόνιμο Επιτροπή από ένα παρατηρητή. Το ίδιο ισχύει και για οποιοδήποτε άλλο Κράτος ή την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, μετά που θα προσκληθούν να προσχωρήσουν στη Σύμβαση, σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 22.
3. Εκτός εάν Μέρος έχει πληροφορήσει τον Γενικό Γραμματέα για την ένσταση του, τουλάχιστον ένα μήνα πριν από την συνάντηση, η Μόνιμος Επιτροπή μπορεί να προσκαλέσει τους ακόλουθους να παρευρεθούν ως παρατηρητές σε όλες τις συναντήσεις της, ή σε μία συνάντηση, ή σε μέρος συνάντησης:
 - ο οποιοδήποτε Κράτος που δεν αναφέρεται στην παράγραφο 2 πιο πάνω,
 - ο την Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού,
 - ο την Ευρωπαϊκή Κοινότητα,

- ο οποιοδήποτε διεθνές κυβερνητικό σώμα,
 - ο οποιοδήποτε μη κυβερνητικό σώμα με μία ή περισσότερες λειτουργίες, που μνημονεύονται στην παράγραφο 2 του Άρθρου 12.
4. Η Μόνιμος Επιτροπή μπορεί να ανταλλάσσει πληροφορίες με οποιουδήποτε σχετικούς οργανισμούς, που ασχολούνται με την άσκηση των δικαιωμάτων των παιδιών.

Άρθρο 18 – Συνεδρίες

1. Στο τέλος του τρίτου χρόνου που ακολουθεί την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Σύμβασης, και με δική του/της πρωτοβουλία, σε οποιοδήποτε χρόνο μετά την ημερομηνία αυτή, ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα καλέσει τη Μόνιμο Επιτροπή σε συνεδρία.
2. Στη Μόνιμο Επιτροπή μπορούν να λαμβάνονται αποφάσεις μόνο εάν τουλάχιστον τα μισά από τα Μέρη είναι παρόντα.
3. Τηρουμένων των Άρθρων 16 και 20, οι αποφάσεις της Μονίμου Επιτροπής θα λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων μελών.
4. Τηρουμένων των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης, η Μόνιμος Επιτροπή συντάσσει τους δικούς της διαδικαστικούς κανονισμούς και τους διαδικαστικούς κανονισμούς οποιασδήποτε ομάδας εργασίας που δυνατό να συστήσει για εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας δυνάμει της Σύμβασης.

Άρθρο 19 – Εκθέσεις της Μονίμου Επιτροπής

Μετά από κάθε συνεδρία, η Μόνιμος Επιτροπή προωθεί στα Μέρη και στην Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης έκθεση για τις συζητήσεις και οποιεσδήποτε αποφάσεις λήφθηκαν.

Κεφάλαιο IV – Τροποποιήσεις στη Σύμβαση

Άρθρο 20

1. Οποιαδήποτε τροποποίηση στα Άρθρα της παρούσας Σύμβασης που προτείνεται από Μέρος ή τη Μόνιμο Επιτροπή, θα κοινοποιείται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης και θα προωθείται από αυτόν ή αυτήν, τουλάχιστον δύο μήνες πριν την επόμενη συνεδρία της Μόνιμου Επιτροπής, στα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, οποιοδήποτε μέρος που υπέγραψε, οποιοδήποτε Μέρος, οποιοδήποτε Κράτος το οποίο καλείται να υπογράψει την παρούσα Σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 21 και σε οποιοδήποτε Κράτος ή την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, που καλείται να προσχωρήσει σ' αυτή σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 22.
2. Οποιαδήποτε τροποποίηση προτείνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, εξετάζεται από τη Μόνιμο Επιτροπή, η οποία υποβάλλει το κείμενο που υιοθετείται από πλειοψηφία τριών τετάρτων των ψηφισάντων στην Επιτροπή Υπουργών για έγκριση. Μετά την έγκριση του, το κείμενο αυτό προωθείται στα Μέρη για αποδοχή.
3. Οποιαδήποτε τροποποίηση, τίθεται σε ισχύ την πρώτη μέρα του μήνα που ακολουθεί την λήξη της περιόδου ενός μηνός, μετά την ημερομηνία κατά την οποία όλα τα Μέρη έχουν πληροφορήσει τον Γενικό Γραμματέα ότι την έχουν αποδεχθεί.

Κεφάλαιο V – Τελικές διατάξεις**Άρθρο 21 – Υπογραφή, επικύρωση και έναρξη ισχύος**

1. Η παρούσα Σύμβαση θα είναι ανοικτή για υπογραφή από τα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και τα μη-μέλη Κράτη, τα οποία έχουν συμμετάσχει στην επεξεργασία της.
2. Η παρούσα Σύμβαση υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Οι πράξεις επικύρωσης, έγκρισης ή αποδοχής, θα κατατίθενται στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.
3. Η παρούσα Σύμβαση θα τεθεί σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή της περιόδου των τριών μηνών μετά την ημερομηνία κατά την οποία τρία Κράτη, περιλαμβανομένων τουλάχιστον δύο Κρατών-μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, έχουν εκφράσει την συγκατάθεση τους να δεσμευτούν από την Σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου.
4. Σε σχέση με οποιοδήποτε μέρος που υπογράφει τη Σύμβαση το οποίο μεταγενέστερα εκφράζει την συγκατάθεση του να δεσμευτεί από αυτή, η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή της περιόδου των τριών μηνών, μετά την ημερομηνία της κατάθεσης της πράξης επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης.

Άρθρο 22 – Κράτη μη - μέλη και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα

1. Μετά την έναρξη της ισχύος της παρούσας Σύμβασης, η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης μπορεί, με δική της πρωτοβουλία ή ύστερα από πρόταση της Μονίμου Επιτροπής και διαβούλευση των Μερών, να καλέσει οποιοδήποτε κράτος μη-μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, το οποίο δεν έχει συμμετάσχει στην επεξεργασία της Σύμβασης, όπως και επίσης την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, να προσχωρήσουν στην παρούσα Σύμβαση, με απόφαση που λαμβάνεται με την πλειοψηφία που προνοείται στο Άρθρο 20,

υποπαράγραφο δ του καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης, και με την ομόφωνη ψήφο των αντιπροσώπων των συμβαλλόμενων Μερών που δικαιούνται να παρακάθονται στην Επιτροπή Υπουργών.

2. Σε σχέση με οποιοδήποτε υπό ένταξη Κράτος ή την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών, μετά την ημερομηνία κατάθεσης της πράξης προσχώρησης, στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρο 23 – Εδαφική εφαρμογή

1. Οποιοδήποτε Κράτος μπορεί, κατά το χρόνο υπογραφής ή όταν καταθέτει την πράξη επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, να καθορίσει το έδαφος ή τα εδάφη στα οποία η παρούσα Σύμβαση θα εφαρμόζεται.
2. Οποιοδήποτε Μέρος μπορεί, σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη ημερομηνία, με δήλωση που απευθύνεται στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να επεκτείνει την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης, σε οποιοδήποτε άλλο έδαφος που καθορίζεται στη δήλωση και για τις διεθνείς σχέσεις του οποίου είναι υπεύθυνο ή εκ μέρους του οποίου είναι εξουσιοδοτημένο να δεσμεύεται. Σε σχέση με τέτοιο έδαφος, η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή της περιόδου των τριών μηνών, μετά την ημερομηνία λήψης τέτοιας δήλωσης από τον Γενικό Γραμματέα.
3. Οποιαδήποτε δήλωση γίνεται δυνάμει των δύο προηγούμενων παραγράφων μπορεί, σε σχέση με οποιοδήποτε έδαφος καθορίζεται σε τέτοια δήλωση, να αποσυρθεί με γνωστοποίηση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα. Η απόσυρση θα τεθεί σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα, που ακολουθεί την εκπνοή της περιόδου των τριών μηνών, μετά την ημερομηνία της λήψης τέτοιας γνωστοποίησης από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 24 – Επιφυλάξεις

Καμία επιφύλαξη δεν μπορεί να γίνει για τη Σύμβαση.

Άρθρο 25 – Καταγγελία

1. Οποιοδήποτε Μέρος μπορεί σε οποιοδήποτε χρόνο, να καταγγείλει την παρούσα Σύμβαση, με ειδοποίηση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.
2. Τέτοια καταγγελία τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή της περιόδου των τριών μηνών, μετά τη λήψη της γνωστοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 26 – Γνωστοποιήσεις

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα γνωστοποιεί στα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου, οποιοδήποτε μέρος που υπογράφει, οποιοδήποτε Μέρος και οποιοδήποτε άλλο Κράτος ή την Ευρωπαϊκή Κοινότητα που έχει κληθεί να προσχωρήσει στην παρούσα Σύμβαση για:

(α)	οποιαδήποτε υπογραφή·
(β)	την κατάθεση οποιασδήποτε πράξης επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης·
(γ)	οποιαδήποτε ημερομηνία έναρξης της ισχύος της παρούσας Σύμβασης σύμφωνα με τα Άρθρα 21 ή 22·
(δ)	οποιαδήποτε τροποποίηση υιοθετείται σύμφωνα με το Άρθρο 20 και την ημερομηνία κατά την οποία τέτοια τροποποίηση τίθεται σε ισχύ·
(ε)	οποιαδήποτε δήλωση γίνεται δυνάμει των διατάξεων των Αρθρων 1 και 23·
(στ)	οποιαδήποτε καταγγελία γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Αρθρου 25·

(η)	οποιαδήποτε άλλη πράξη, γνωστοποίηση ή κοινοποίηση σχετικά με την παρούσα Σύμβαση.
-----	--

Σε μαρτυρία των πιο πάνω οι υπογεγραμμένοι, δεόντως εξουσιοδοτημένοι για το σκοπό αυτό, έχουν υπογράψει την παρούσα Σύμβαση.

Έγινε στο Στρασβούργο, την 25^η ημέρα του Ιανουαρίου του 1996 στην Αγγλική και Γαλλική, με τα δύο κείμενα εξίσου αυθεντικά σε ενιαίο αντίγραφο το οποίο θα κατατεθεί στο αρχείο του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα διαβιβάσει πιστοποιημένα αντίγραφα σε κάθε Κράτος μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, στα μη-μέλη Κράτη που συμμετείχαν στην επεξεργασία της παρούσας Σύμβασης, στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, καθώς και σε κάθε Κράτος που καλείται να προσχωρήσει σ' αυτή.

